

**Pembe Hayat Lezbiyen, Gey, Biseksüel,
Travesti ve Transeksüel Derneği**

Sayın FATMA ŞAHİN
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı
Akay Caddesi No: 6
Kızılay, ANKARA
0312 4225500

06.01.2012

Sayın Bakan Şahin;

Pembe Hayat Derneği¹, Türkiyeli trans bireylerin toplumsal, ekonomik, kültürel ve politik alanlarda maruz kaldıkları kurumsal ayrımcılık ve şiddet, nefret suçları, ayrımcılık, toplumsal dışlanma gibi hak ihlallerine karşı projeler üretmekte ve uygulamaktadır. Dernek, trans² toplumunun yoğun ve yaygın şekilde karşılaştığı insan hakları ihlallerine karşı doğrudan hukuki destek sunmakta, bu vakaları genel kamuoyu nezdinde görünür kılmak ve farkındalık artırmak amacıyla geniş kapsamlı etkinlikler düzenlemekte ve trans toplumunu ilgilendiren mevzuat ile merkezi ve yerel yönetimlerin politikaları ile ilgili savunuculuk ve lobicilik çalışmaları yürütmektedir.

Pembe Hayat olarak, kurulduğumuz dönemden bu yana Hükümet ile yasa yapıcılara yönelik içerisinde bulunduğumuz platformlar veya kendi ürettiğimiz proje çalışmaları aracılığı ile trans bireylerin temel hak ve özgürlüklerini sürekli ve yoğun biçimde ihlal eden vakaları gündeme getiriyoruz. Trans bireyler, istihdam, eğitim, sağlık, barınma ve benzeri birçok alanda ayrımcılık ile karşılaşmaktadır. Buna ek olarak, trans bireyler sürekli biçimde sokakta, evde, hizmet alımı sırasında, devlet kurumları ve/veya yetkilileri ile karşılaşmalarında ve daha birçok alanda nefret söylemi ve nefret suçu vakalarına maruz bırakılmaktadır. Ayrıca, kolluk kuvvetleri, Türkiye'nin çeşitli illerinde trans bireyleri bilinçli şekilde hedef almakta ve keyfi idari yaptırım kararları, keyfi gözaltılar, kötü muamele ve işkence uygulamaları ile trans bireylerin temel hak ve özgürlüklerini kısıtlamakta ve güvenliklerini tehdit etmektedir.

¹ Dernek, 30 Haziran 2006 tarihinde kurulmuştur. Bu özelliği ile, Türkiye'de yaşayan trans* vatandaşların sorunları ve hak talepleri ile temel amaç olarak ilgilenmek amacı ile kurulan ilk sivil toplum kuruluşudur. Dernek ile ilgili gelişmeleri takip etmek için <http://www.pembehayat.org> adresini tıklayınız.

² "Trans" sözcüğü, farklı cinsiyet kimlikleri ve/veya cinsiyet ifadelerini kapsayacak şekilde kullanılmaktadır. Bu kapsamda, "travesti", "transeksüel", "transgender", "cross-dresser" ve geleneksel "kadın" ve "erkek" normlarının dışında kalan diğer tanımlar "trans" çatı sözcüğü dahilinde değerlendirilmektedir.

**Pembe Hayat Lezbiyen, Gey, Biseksüel,
Travesti ve Transeksüel Derneği**

Türkiye, ne yazık ki, üyesi olduğu Avrupa Konseyi'ne üye ülkeler arasında, en çok trans cinayeti ve translara yönelik kolluk ve yargı birimlerinin önyargısı ve ayrımcılık vakaları ile birinci sıradadır³. Bunlara ek olarak, cinsiyet kimliği ve/veya ifadesi temelinde yaşanan ayrımcılık ile nefret suçları vakalarına karşı trans bireyleri koruyacak herhangi bir mevzuat bulunmamaktadır. En kötüsü de, siyasi parti temsilcileri, milletvekilleri ve Hükümet yetkilileri sürekli biçimde trans bireylere yönelik nefret söylemi üretmekte, onları hâlihazırda toplumda yaygın şekilde var olan önyargı ve nefretin hedefi haline getirmektedir.

Yukarıda dile getirilen gerçekler, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu "*Kadın ve Aile Bireylerinin Şiddetten Korunmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı*"nın Türkiye'de yaşayan trans bireyleri birinci dereceden ilgilendirdiği gerçeğini ortaya koymaktadır. Bu vesileyle, Pembe Hayat Derneği olarak, ilgili tasarı taslağı hakkındaki görüşlerimizi size iletmemizin son derece önemli olduğunu düşünüyoruz.

***KADIN VE AİLE BİREYLERİNİN ŞİDDETEN KORUNMASINA DAİR KANUN
TASARI TASLAĞI HAKKINDA PEMBE HAYAT DERNEĞİ'NİN GÖRÜŞLERİ***

1. Kadınlara yönelik şiddet konusu, Türkiye'nin uzun yıllardır kanayan yarası olarak gündemde kalmaya devam etmektedir. Uzun yıllardır farklı toplumsal kesimlerden bütün kadınların gündelik yaşamını bizzat etkileyen şiddet olgusu, son birkaç yıl içerisinde kadın örgütlerinin etkin çalışmaları sonucunda geniş kamuoyu kesimlerinin gündeminde daha sürekli şekilde yer almaya başlamıştır. Pembe Hayat Derneği olarak, Hükümet'in kadına yönelik şiddet konusunu, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın öncülüğünde gündemine almış olmasını, bu etkin çabaların sonucu olarak değerlendirmekteyiz.

Dernek olarak umudumuz, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın, bütün toplumsal kesimlerden kadınlar ve örgütlendikleri sivil toplum kuruluşları ve girişimlerinin önerileri ve eleştirilerini dikkate alarak ilgili yasa tasarısını şekillendirmesi ve son halini vermesidir. Bu süreç içerisinde, Pembe Hayat Derneği, geçmiş mevzuat çalışmaları sürecinde de dile getirdiği gibi, her türlü katkı, öneri ve ilgili çabayı sunmak konusunda isteklidir.

Biliyoruz ki, farklı toplumsal kesimlerin görüşleri ve eleştirilerini dikkate almayan ve bu kesimleri yasanın yapım sürecine eşit şekilde dahil etmeyen bir yaklaşım, hem yasanın meşruiyeti hem de temsil gücü açısından sıkıntı yaratacaktır. Bu vesile ile, ilgili yasa tasarısına son şeklinin verilmesi sürecinin konunun tüm öznelere

³ Avrupa Konseyi'ne üye 47 üye ülkeden trans sivil toplum kuruluşlarının çatı kurumu olan Transgender Europe (TGEU), 2008 yılından bu yana tüm dünyada trans bireylerin sosyal, ekonomik, siyasi ve kültürel alanlarda maruz kaldıkları hak ihlalleri ile cinayetleri haritalayan bir proje yürütmektedir. Türkiye'de trans toplumunun maruz kaldığı sorunlar ile ilgili verilere <http://www.transrespect-transphobia.org/> adresinden ulaşabilirsiniz.

**Pembe Hayat Lezbiyen, Gey, Biseksüel,
Travesti ve Transeksüel Derneği**

kapsayacak bir anlayış ile ve sürekli ve sağlıklı bir geri bildirim mekanizması kurularak devam ettirilmesi talebimizi yinelemek istiyoruz.

2. İlgili Kanun Tasarısı'nın, farklı toplumsal kesimlere yönelik önyargıların etkisiyle hazırlanmaması gerektiğini düşünüyoruz. Trans kadınlar, hayatın her alanında toplumun hemen her kesiminden önyargı, damgalanma, ayrımcılık, nefret suçları ve şiddetin her biçimiyle karşılaşmaktadır. Gerek kurumsal ayrımcılık ve şiddet, gerekse vatandaşlar tarafından trans kadınlara yönelen şiddet ne yazık ki süreklilik arz etmektedir.⁴ Dolayısı ile hazırlanmakta olan Tasarı'nın, trans kadınlara yönelik ayrımcılık yapmaması ve "cinsiyet kimliği" temelli şiddete karşı da söz üretmesi ve önlem geliştirmesi gerekmektedir.

Ne yazık ki, hâlihazırda Bakanlık web sayfasında yayınlanan Tasarı Taslağı, trans kadınları kapsamamaktadır. Bu durum, sistematik ve yoğun şekilde aile yakınları, partnerleri, arkadaşları, tanımadıkları kişiler ve bizzat kolluk kuvvetleri tarafından şiddete maruz kalan trans bireylerin, şiddet sarmalı içerisinde yaşamlarına devam etmeleri anlamına gelmektedir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı öncülüğünde Hükümet'in, bugüne dek dile getirdiği şekilde, bütün vatandaşlara eşit şekilde yaklaşmasını, farklılıkları ile bütün kadınları eşit şekilde şiddetin her türüne karşı koruması gerekmektedir. Aksi durum, Hükümet'in pozitif yükümlülüklerini yerine getirmemesi anlamına gelecektir.

Hükümet'in Mayıs 2011'de imzaladığı, sonrasında T.B.M.M. tarafından onaylanan ve *İstanbul Sözleşmesi* olarak bilinen *CM(2011)49* kodlu *Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi* de, Bölüm III, Madde 12.5'te dile getirilen Genel Yükümlülükler kapsamında bahsettiğimiz noktaya vurgu yapmaktadır.⁵

3. Hükümet tarafından Mayıs 2011'de imzalanan ve T.B.M.M. tarafından onaylanarak bir iç hukuk normu haline gelen *CM(2011)49* kodlu *Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi*, açık ve net şekilde, uygulama sırasında "cinsel yönelim" ve "cinsiyet kimliği" ayrımı yapılamayacağını belirtmektedir.⁶

⁴ Bu konu hakkındaki veriler, Pembe Hayat Derneği tarafından trans bireylere yönelik hak ihlallerini görünür kılmak amacıyla gerçekleştirilen izleme ve belgeleme çalışması üzerinden sağlanmaktadır. İlgili bilgilere Pembe Hayat Derneği'nden ulaşabilirsiniz.

⁵ Sözleşme Madde 12.5 şu şekilde bir ifadeye yer verir: "Taraflar, devletler, kültür, örf ve adet, din, gelenek veya sözde "namus"un bu Sözleşme kapsamında yer alan şiddet eylemlerinin bir gereğesi olarak kabul edilmemesini güvence altına alır."

⁶ İlgili Sözleşme, "Temel Haklar, Eşitlik ve Ayrımcılık Götzetmeme" başlıklı 4. Maddesi'nde şu ifadeye yer vermektedir: "Taraflar, devletler, bu Sözleşme'nin hükümlerinin, özellikle de mağdurların haklarını korumaya yönelik tedbirlerin cinsiyet, toplumsal cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya siyasi olmayan görüş, ulusal veya toplumsal köken, ulusal azınlık ile ilişkilendirme, mülkiyet, soy, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, yaş, sağlık

**Pembe Hayat Lezbiyen, Gey, Biseksüel,
Travesti ve Transeksüel Derneği**

Bakanlığımız tarafından hazırlanan Kanun ise, lezbiyenleri, biseksüel ve trans kadınları görmezden gelmektedir. Halbuki yukarıda açıklandığı üzere, bu grupların sivil toplum kuruluşları tarafından her yıl düzenli olarak hazırlanan raporlar, bahsedilen grupların şiddete maruz kalma noktasında en hassas kadın gruplarından olduğunu açık şekilde gözler önüne sermektedir.

Hazırladığınız Kanun Tasarısı Taslağı şu haliyle, yukarıda bahsedilen gerekçeler göz önünde bulundurularak, İstanbul Sözleşmesi ile paralellik göstermemektedir. Halbuki, onaylanan Sözleşme ile Hükümet'in, ilgili ibareleri hazırlanmakta olan Kanun Tasarısı Taslağı'na dahil etme yükümlülüğü bulunmaktadır.

4. Bakanlığınızın gündeme taşıdığı Kanun Tasarısı, kadınlara yönelik şiddet ve ilgili alanlara yönelik bugüne dek oluşturulmuş uluslararası mevzuat dikkate alınarak hazırlanmalıdır. Dernek olarak, hazırlanan Kanun Tasarısı'yla ilgili bu yönde adım atılmamasının, hem bugüne dek Hükümet'in uluslararası camiaya yönelik verdiği taahhütler hem de Türkiye kamuoyuna kadınlara yönelik şiddeti sonra erdirme sözünün gerçekleşmemesi anlamına geleceğini belirtmek istiyoruz.

Bu noktada, Kadın ve Aile Bireylerinin Şiddetten Korunmasına Dair Kanun Tasarısı'nın aşağıdaki ilgili mevzuat temel alınarak hazırlanmasının ciddi önem taşıdığını belirtmek isteriz:

- Birleşmiş Milletler Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi (1966)
- Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (1966)
- Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Uluslararası Sözleşmesi – CEDAW (1979) ile İlgili Ek İhtiyari Protokol (1999)
- İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (CETS.005, 1950) ve İlgili Protokol Hükümleri
- Avrupa Sosyal Şartı (CETS.035, 1961)
- Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (CETS.210, 2011)

Aynı şekilde, aşağıda listelenen ve doğrudan cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı hak ihlalleri konusunda hükümetlere çağrıda bulunan metinler, Tasarı'nın hazırlanması sürecinde birinci derecede temel alınması gereken araçlardır:

durumu, engellilik, medeni hal, göçmenlik ya da mültecilik statüsü ya da benzeri herhangi bir temelde ayırım gözetmeksizin uygulanmasını güvence altına alır.”

**Pembe Hayat Lezbiyen, Gey, Biseksüel,
Travesti ve Transeksüel Derneği**

- 26 Mart 2007 tarihli Yogyakarta Prensipleri: Uluslararası İnsan Hakları Hukukunun Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği Konularına Dayalı Şekilde Uygulanması⁷
- 31 Mart 2010 tarihli Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı, CM/Rec(2010)5: Komite'nin Üye Devletlere Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği Temelindeki Ayrımcılıkla Mücadele Etmesi Yönündeki Tavsiyeleri
- 14 Temmuz 2011 tarihli Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi Kararı; 17/19 İnsan Hakları, Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği⁸

Bakanlığınızın, ilgili Tasarı konusunda gerçekleştirdiği çalışmalar sürecinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin bugüne dek kadınlara yönelik şiddet konusunda vermiş olduğu emsal niteliğindeki kararları dikkate alması bir diğer önemli husustur. Bu noktada, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde kadınları hedef alan vakalarla ilgili verilen kararların gözden geçirilmesi önem taşımaktadır.

5. Yine trans kadınlar ile lezbiyenler ve biseksüel kadınların, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim temelinde maruz kaldıkları her türlü şiddet konusunda hem Türkiye'deki LGBT sivil toplum kuruluşları hem de devletler üstü kurumlar ve/veya uluslararası sivil toplum kuruluşlarının şiddet konusundaki raporları, Tasarı oluşturulurken dikkat edilecek detaylar konusunda fikir sunmaktadır. Bu noktada, aşağıda örnekleri sunulan ve lezbiyenler, biseksüel ve trans kadınlara yönelik şiddet eylemlerinin sıklığını ve yoğunlunu gözler önüne seren raporlar önem taşımaktadır:

- Avrupa Komisyonu'nun Genişleme Sürecinde Türkiye Üzerine Yıllık İlerleme Raporları⁹
- 17 Kasım 2011 tarihinde BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri Tarafından Hazırlanan A/HRC/19/41 kodlu Rapor; Dünya'da Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliğine Dayalı Ayrımcı Yasalar ve Uygulamalar ile Şiddet Eylemleri Raporu
- 23 Haziran 2011 tarihli Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği 47 Ülke Raporu; Avrupa'da Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliğine Dayalı Ayrımcılık Raporu¹⁰

⁷ Yogyakarta Prensipleri'nin oluşturulma süreci, uzman görüşleri ve metnin bütünü için şu linke tıklayınız: http://www.yogyakartaprinciples.org/principles_en.htm

⁸ Bu karar ile İnsan Hakları Konseyi, LGBT (lezbiyen, gey, biseksüel, trans) bireylerin maruz kaldıkları hak ihlallerine vurgu yaparken, BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri'nden dünyanın çeşitli bölgelerindeki cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli hak ihlallerini haritalayan bir rapor hazırlaması talebinde bulunmuştur. Bu metin, bu niteliği ile bir ilktir.

⁹ Avrupa Komisyonu, Türkiye'nin adaylık statüsünün kabul edilmesinden bu yana hazırladığı yıllık ilerleme raporlarında LGBT bireylere yönelik insan hakları ihlallerine açık şekilde vurgu yapmakta ve gelişmeleri kaygıyla izlediğini belirtmektedir.

¹⁰ Rapor, Türkiye'deki LGBT bireylerin maruz kaldığı ayrımcılık vakalarına da referanslar vererek değinmektedir. Rapora erişmek için şu linke tıklayabilirsiniz: http://www.coe.int/t/Commissioner/Source/LGBT/LGBTStudy2011_en.pdf

**Pembe Hayat Lezbiyen, Gey, Biseksüel,
Travesti ve Transeksüel Derneği**

- 29 Temmuz 2009 tarihli Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg Tarafından Kamuoyuna Duyurulan Konu Belgesi; İnsan Hakları ve Cinsiyet Kimliği¹¹
- Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı – Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi tarafından her yıl hazırlanan Üye Devletlerde Nefret Suçları Raporu¹²

Devletler üstü kurumlar dışında, Türkiyeli LGBT sivil toplum kuruluşlarının LBT (lezbiyen, biseksüel ve trans) kadınlara yönelik şiddet vakaları konusunda hazırlamış oldukları raporların incelenmesi ve ilgili vakalara karşı önlem niteliği taşıyacak şekilde Tasarı'nın şekillendirilmesi önem taşımaktadır. Aşağıda ilgili rapor örnekleri sunulmuştur:

- Uluslararası Af Örgütü, “Ne Bir Hastalık Ne de Bir Suç: Türkiyeli Lezbiyen, Gey, Biseksüel ve Transgender Bireyler Eşitlik Talep Ediyor”, (2011)
 - Uluslararası İnsan Hakları İzleme Örgütü, “Kurtuluşumuz İçin Bize Bir Yasa Gerek: Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet, Cinsellik ve İnsan Hakları”, (2008)
 - Helsinki Yurttaşlar Derneği; Türkiye Mülteci Destek ve Savunuculuk Programı; ORAM – İltica, sığınma ve Göç Örgütü, “Emniyetsiz Sığınak: Türkiye’de Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Travesti ve Transeksüel Sığınmacı ve Mültecilerin Karşılaştıkları Güvenlik Sorunları”, (2009)
 - LGBT İnsan Hakları Platformu’nun 2007, 2008, 2009 tarihli LGBT Bireylerin İnsan Hakları Raporları
 - LGBT İnsan Hakları Platformu, “Adaletin LGBT Hali: Nefret Suçları Raporu”, (2010)
 - Kaos GL; Pembe Hayat, Siyah Pembe Üçgen İzmir Dernekleri, “2010 Yılı LGBT Bireylere Yönelik Nefret Suçları Raporu”, (2011)
 - Pembe Hayat Derneği, “Yasayla Cinsel Münasebet: Seks İşçilerinin Adli Karşılaşmaları”, (2010)
6. İlgili Tasarı, “aile” kavramını geleneksel ve birçok kadın grubunu dışarıda bırakacak şekilde tanımlamamalıdır. Bu haliyle tasarı, tek tip bir aile düşüncesinden hareketle hazırlanmıştır ve lezbiyenleri, biseksüel ve trans kadınları dışarıda bırakmaktadır. Halbuki bilinmektedir ki, eşcinsel birliktelikler veya trans kadınların başkaları ile olan birliktelikleri bir gerçekliktir. Bu gerçeklikten hareketle, Tasarı'nın tanımladığı kapsam, LBT kadınları görmezden gelmektedir. Dolayısı ile, Tasarı'nın bu haliyle

¹¹ İlgili Konu Belgesi, Türkiye'nin de dahil olduğu Avrupa Konseyi'ne üye 47 ülkede trans bireylerin yaşadıkları sıkıntılar konusunda bilgilendirme ve öneriler içermektedir. Trans bireylerle ilgili yasal ve fiili düzenlemeler ile ilgili önerileri dikkat çekicidir. İlgili belgeye şu linkten ulaşabilirsiniz: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1476365&Site=CommDH&BackColorInternet=FEC65B&BackColorIntranet=FEC65B&BackColorLogged=FFC679>

¹² AGİT yıllık raporları, Türkiye'deki LGBT bireylerin maruz kaldıkları nefret suçları vakalarına dikkat çekmektedir.

**Pembe Hayat Lezbiyen, Gey, Biseksüel,
Travesti ve Transeksüel Derneği**

onaylanması halinde, bu grup kendilerine yönelen şiddete karşı koruma mekanizmalarından faydalanamayacaklardır.

7. Bilindiği üzere, seks işçiliği yapan kadınlar, yoğun, sürekli ve sistematik şekilde şiddete maruz kalmaktadırlar. Seks işçisi kadınların karşılaştığı şiddet, sadece müşterileri tarafından uygulanmamakta, aynı zamanda kolluk kuvvetleri de sürekli şekilde kötü muamele ve işkence uygulamaktadır.¹³

Seks işçisi kadınlar, maruz kaldıkları şiddet sonrası, kendilerine yönelik her alanda var olan önyargı, damgalanma veya ayrımcılık pratikleri gibi faktörler sonucunda adalete erişim veya kolluk gibi gerekli korunma mekanizmalarından faydalanma konusunda sıkıntı yaşamaktadırlar. Seks işçilerine yönelik gerçekleştirilen nefret cinayetleri, polisin kötü muamelesi ve işkencesi, müşterilerin uyguladığı fiziksel veya psikolojik şiddet sonrası, seks işçisi kadınlar genellikle karakollara gidememekte ve/veya ilgili savcılıklara suç duyurusunda bulunamamaktadır. İlgili kurumlara erişim sağlayabilen az sayıda seks işçisi kadın ise, kolluk kuvvetleri ve yargı birimlerinin önyargılı ve aşağılayıcı tutumu ile karşılaşmaktadırlar.

Yukarıda açıklanan sebeplerle, Bakanlığınız tarafından hazırlanmakta olan Kanun Tasarısı'nda seks işçiliği konusuna değinilmeli, bu sektörde çalışan kadınlara yönelik koruma gözetilmelidir. Bu kapsamda, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin Ekim 2007'de onayladığı 1579 sayılı Tavsiye Kararı'nın 7. Maddesi'nde ifade edilen *“Avrupa Konseyi'nin insan haklarına ve insan onuruna saygılı bir birim olarak başkalarına zarar vermediği sürece insanların fikirlerine ve kararlarına saygı göstermesi gerektiği doğrultusunda seks işçiliği hakkında ahlaki yaklaşımda bulunmadan bir tavır alınması gerekmektedir”* görüşü destekliyoruz.

8. Tasarı'nın ilgili maddelerinin başta kolluk olmak üzere görevlendirdiği yasa uygulayıcı birimlerin önemli bir kesimi, Türkiye'de ne yazık ki şiddetin bizzat uygulayıcısı durumundadır. Önceden de bahsedildiği üzere, başta trans kadınlar olmak üzere kolluk kuvvetleri karakollarda ya da kamusal diğer alanlarda, psikolojik ve fiziksel şiddet uygulamaya devam etmektedir. Bu konudaki verilere, bu metin boyunca bahsedilen belgelerden ulaşılabilir.

Kadına yönelik şiddeti önlemek konusunda kolluk kuvvetleri ve yargı birimlerinin ve Tasarı'nın uygulayıcısı olarak belirlenen bütün kurum çalışanlarının toplumsal cinsiyet, cinsel yönelimler ve cinsiyet kimlikleri konusunda ciddi bir eğitimden geçmesi gerekmektedir. Yukarıda kısaca değinilen kolluk kuvvetlerinin şiddeti ve yargı organlarının ataerkil ve heteroseksist bir zihniyetle verdikleri haksız kararlar göz önünde bulundurulduğunda, böylesi sistematik bir eğitimin hayati olduğu aşikardır.

¹³ Pembe Hayat Derneği, 2006 yılından bu yana, seks işçilerine yönelik ortaya çıkan şiddet vakaları ile ilgili çalışmalarına devam etmektedir. Bu çalışmalar kapsamında hazırlanan “Yasayla Cinsel Münasebet: Seks İşçilerinin Adli Karşılaşmaları” başlıklı rapor, konuyla ilgili verilere yer vermektedir.

**Pembe Hayat Lezbiyen, Gey, Biseksüel,
Travesti ve Transeksüel Derneği**

İlgili İstanbul Sözleşmesi'nde belirtilen konu hakkındaki genel yükümlülüklerin, Bakanlığınız tarafından hazırlanan Tasarı sürecinde temel kabul edilmesini istiyoruz.

9. Pembe Hayat Derneği olarak, çeşitli sıkıntılar sebebiyle kendi ülkelerinden ayrılmak durumunda kalan göçmen, sığınmacı ve mülteci kadınların cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği sebepleriyle şiddete maruz kalmaları hakkında gerekli bütün önlemlerin alınması gerektiğini düşünüyoruz.¹⁴ Dolayısı ile İlgili Tasarı'nın bu konu dikkate alınarak yeniden gözden geçirilmesini talep ediyoruz. Aksi takdirde, son derece hassas koşullar altında yaşamlarına devam etmek zorunda kalan bu grubun üyesi kadınlar, ihtiyacını duydukları korumadan mahrum kalacaklardır.
10. Dernek olarak, İlgili Tasarı'nın psikolojik, fiziksel, cinsel ve benzeri şiddet örnekleri sonrasında, mağdurun ihtiyaçlarımız eksiksiz şekilde karşılama kapasitesi olan koruma mekanizmaları ile korunması gerektiğini düşünüyoruz. Özellikle sığınma evleri/sığınak konusunda, ilgili yasa uygulayıcı birimlerin gerekli özeni göstermesini zorunlu kılacak, lezbiyenler, biseksüel ve trans kadınlar ile seks işçisi kadınların ayrımcılığa maruz kalmasını engelleyecek bir Tasarı'nın hazırlanması gerekmektedir. Kadına yönelik şiddetin yoğun şekilde gündemde kalmaya devam ettiği şu dönemde, şiddete maruz kalmış seks işçisi kadınların Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun bir toplantıda dile getirdiği, hayat kadınlarını "meslekleri gereği" kabul etmedikleri gerçeği son derece korkutucudur. Hangi meslekten olursa olsun, bütün kadınların ihtiyacını duydukları korunma hizmetine erişme hakkı vardır ve bu hak, Avrupa Konseyi'nin İstanbul Sözleşmesi'nde de dile getirildiği gibi "namus" gerekçesi ile bertaraf edilemez. Aksi takdirde, Tasarı'nın ulaşmaya çalıştığı amaçtan uzaklaşılacaktır.
11. Tasarı'nın hazırlanması sürecinde olmasını talep ettiğimiz, kadın ve LGBT örgütleri ile seks işçilerinin örgütlendiği sivil toplum kuruluşları ile sürekli yapıcı ve verimli iletişim mekanizmasının, Tasarı'nın kabulü sonrası ilgili yasa uygulayıcı kurumlar tarafından devam ettirilmesi, Kanun tarafından güvence altına alınmalıdır. Başta Bakanlığınız olmak üzere, ilgili kurumların lezbiyen, biseksüel ve trans kadın cinayetleri ve nefret suçları konusunda verileri takip etmesini, LGBT sivil toplum kuruluşları ve seks işçilerinin örgütlü bulunduğu sivil toplum kuruluşları ile bilgi alış verişini yapmasını talep ediyoruz. Bunun, Kanun'da açıkça belirtilmesinin önemli olduğunu düşünüyoruz.
12. Son olarak, kadın örgütlerinin bugüne dek bütün platformlarda da dile getirdiği gibi, "Kadın ve Eşitlik Bakanlığı"nın kurulmasını; kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık gibi temel hak ve özgürlükler ile ilgili mevzuların aile temelinde değil kadını birey olarak gören ve haklarını eşit şekilde tanıyan ve koruyan bir bakış açısıyla ele alınmasını;

¹⁴ Türkiye'de yaşayan LBT göçmen ya da sığınmacılar, kaldıkları bölgelerde hem kolluk kuvvetleri hem de yerel halk tarafından kötü muameleye ve psikolojik/fiziksel/cinsel şiddete maruz kalmaktadır. Bununla ilgili verilere yukarıda değinilen "Emniyetsiz Sığınak" başlıklı rapor ve Pembe Hayat Derneği'ne konu hakkında yapılan başvurular sonrası tutulan raporlardan ulaşabilirsiniz.

**Pembe Hayat Lezbiyen, Gey, Biseksüel,
Travesti ve Transeksüel Derneği**

bütün farklı kimlikleri ile kadın sivil toplum kuruluşlarının ilgili uluslararası sözleşmeler, tavsiye kararları ve raporlarda da dile getirilen şekilde, hazırlanacak bütün mevzuat ya da politika oluşturulma süreçlerinde konunun öznesi olarak kabul edilmesini; görüşlerinin dikkate alınmasını; politik oryantasyon veya ideolojik duruşlar ile bu talebin reddedilmemesini talep ediyoruz.

Kadına yönelik şiddet, insanlık suçudur. Kadına yönelik şiddet ataerkil ve heteroseksist zihniyetin ürünüdür ve istisnai olmaktan ziyade, sistematik işleyen bir sürecin sonucudur. Kadına yönelik şiddet politiktir.

Kadına yönelik şiddetin bu çerçeveden bakılarak ele alınmasını, ilgili mevzuatın da yukarıdaki talepler ile diğer kadın örgütlerinin talepleri temel alınarak hazırlanmasını talep ediyoruz.

Saygılarımızla,

Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği

Adres: Ataç 1 Sokak 3/8 Yenişehir, ANKARA

Tel: 0312 4338517, **Faks:** 0312 4338518

E-Posta: pembehayat@pembehayat.org

URL: <http://www.pembehayat.org>